

# TORONTÁI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycia: Torontái, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre .300 D   Negyedévre .75 D Félévre .150 D   Havonta .25 D	
			Hirdetések díjszabás szerint		
			Megjelenik naponta délután		

## Parlamenti bizottságot kívánnak a nemzetgyűlésben a frankügy kivizsgálására.

Budapest, jan. 19.

A nagy érdeklődéssel várt pártközi konferenciát tegnap tartották meg, amelyen azonban a szocialisták és a Vázsonyi-féle demokrata csoport nem vett részt.

A pártközi konferencián Bethlen kijelentette, hogy a kormány hajlandó a frankügyben egy parlamenti bizottságot kiküldeni, amely bizottságnak a miniszterek adhatnak részletes és kimerítő felvilágosításokat.

A pártközi konferencia üléséről távolmaradt radikális pártok az északa folyamán tartották meg ülésüket, amelynek végeztével Scitovszky házelnöknek a következő határozati javaslatukat nyújtották át:

**A nemzetgyűlés elhatározza, hogy parlamenti vizsgálóbizottságot küld ki a frankhamisítás politikai vonatkozásainak a megvizsgálására. Ez a parlamenti bizottság jogot nyer megidézni minden törvény szerint megidézhető egyént. A hatóságok a bizottság rendelkezésére bocsájtsák az összes iratokat betekintésre, végül a miniszterek kötelesek a bizottságnak a szükséges felvilágosítást megadni.**

Bethlen az ellenzéki pártok ezt a határozatát azzal vette tudomásul, hogy

csak a hamisítók fölött kimondott bírói ítélet jogerőre emelkedése után nyerheti meg a parlamenti bizottság a fent kívánt jogokat.

A megegyezés ilyenformán meghiúsult. Scitovszky házelnök azonban bizik benne, hogy sikerül a megegyezést létrehozni.

Budapest, jan. 19.

A frankügyben a nyomozás a vége felé halad. Az ügyészségen tegnap Strache főügyész kihallgatta Szőresey Józsefet és Olehvary Jenőt. A kihallgatásról nem szivárogtat ki semmi.

Budapest, jan. 19.

A nemzetgyűlés mai ülése iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg, úgy hogy a parlament folyosói olyan izgalmas képet mutatnak, mint a legnagyobb politikai küzdelmek idején.

Tegnap a pártközi és ellenzéki konferencia határozati javaslatát után megegyezés nem jöhetett létre és így Scitovszky házelnök és Zsitvay alelnök magához kérte az ellenzék vezéreit, hogy velük az ülés rendjéről tanácskozzék. A házelnök kijelentette, hogy Bethlen meg akarja őrizni az ülés nyugodt és

ünnepélyes lefolyását és azért hajlandó azt az engedményt tenni, hogy

a parlamenti bizottság az első bírói ítélet után már betekintést nyerhet a bírói aktákba. Az ellenzék azonban nem fogadja el ezt a javaslatot.

Ilyen előzmények után nyitja meg Scitovszky negyed egykor az ülést. Elnöki megnyitójában kijelenti, hogy a trianoni békeszerződés óta ilyen csapás nem nehezedett Magyarországra. Majd kéri a képviselőket, hogy a nehéz időnek megfelelően pártatlanul, figyelemmel hallgassák meg a kormány jelentését. Ezután

Bethlen miniszterelnök emelkedik szólásra. Ebben a pillanatban a radikális ellenzék részéről tomboló zaj, ordítás tölti be a termet, amelyet az elnök csengője nem tud lecsillapítani.

**Mondjon le!** Kiáltják a szocialisták oldaláról és a nagy zajban Bethlen hasztalan kísérletezik, nem

### Megszavazták az erdő- és bányügyi, valamint a vallásügyi tárca költségvetését.

**A pénzügyi bizottság a késő éjjeli órákig ülésezett.**

Beograd, jan. 19.

A legutóbbi három nap alatt, a míg a becskerek-beográdi telefonvonal zavarai miatt el voltunk zárva fővárosi tudósításainktól, a politikai élet főleg a pénzügyi bizottság munkásságában merült ki. Ismeretes, hogy a pénzügyi bizottságnak rövidesen el kell készülnie munkájával és így gyors menetben igyekszik meghozni az egyes minisztériumok költségvetését.

Tegnap a késő éjjeli órákig tartott ülést és két minisztérium költségvetését vitatta meg. Működését az erdő- és bányügyi minisztérium budgetjével kezdte és a délutáni ülésen áttért a vallásügyi tárca kiadásainak és bevételi előirányzatának a megtárgyalására.

A délutáni ülésen folytatták az erdő- és bányügyi minisztérium költségvetésének délelőtti megkezdett vitáját. Kulovec (kler.) volt az első szónok, aki tiltakozott az ellen, hogy a munkások számát leszállítsák. Szigorú ellenőrzést javasolt az állami bányákban és kifejtette, hogy lelkiismeretes vezetés mellett sokkal versenyképesebb áron bocsájthatná termékeit a vállalkozás forgalomba. A mostani árak drágábbak mint a magánvállalatok

tud szóhoz jutni. Tíz pernyi pokoli láma után az elnök felfüggeszti az ülést.

Az ülés újbóli megnyitása után Bethlen István gróf miniszterelnök beszélt. Kijelentette, hogy a frankügy részleteiről nem nyilatkozhat, de tájékoztatni kívánja a nemzetgyűlést a kormány álláspontjáról. A kormány könyörtelenül lefolytatja a vizsgálatot, a személyekre való tekintet nélkül, mert teljes világosságot akar deríteni a bűnügy még homályos részleteire.

Bethlen kimerítő beszédét az ellenzék több ízben közbekiáltásokkal szakította meg. Az ülés még folyik. A nemzetgyűlés holnapi ülésére Ruppert, Payer, Vázsonyi és Hegyegi a következő interpellációt jegyezték be:

„Hajlandó-e a kormány javaslatot tenni az államfőnek a mostani kormány leváltására egy oly átmeneti kormány által, a mely a frankhamisításban nincsen érdekelve?”

szénarai. Alices (muz.) felszólalásában a bányászok szakszerű kiképzését javasolta és azt indítványozta, hogy Szarajevóban erdő- és bányügyi akadémiát létesítsenek. Végül kifogásolta, hogy a minisztérium kevés figyelmet fordít az állami bányákra. A vita utolsó szónoka. Sumenkovity képviselő nehezményezte, hogy a miniszter nem terjesztette elő a vezetése alatt álló minisztérium költségvetését és így nem tudja a bizottság megállapítani a tárca aktivitását. Kijelentette, hogy a hitelbe való eladást helyteleníti, mert a hitelezett összegek csak a legkritikább esetben folynak be. Az állami bányák legnagyobb versenytársa — mondotta végül Sumenkovity — maga az állam, mert állami szükségleteit magánbányákból fedezi.

Nikies erdő- és bányügyi miniszter válaszolt ezután a vita során elhangzott támadásokra. Zárószavai után szavazást rendeltek el, amelynek eredménye az volt, hogy tizenkilenc szavazattal hat ellenében elfogadták az erdő- és bányügyi minisztérium költségvetését.

Közvetlenül azután áttértek a vallásügyi minisztérium költségvetésének vitájára, amelyet Trifunovity Misa vallásügyi miniszter rövid expozéja nyitott meg. Kijelentette, hogy expozéja kizárólag a budget rendelkező részére szorítkozik, a politikumot nem érinti. A kiadásokat átszámítva az egyes hitfelekezetek polgáira, minden görög keleti hívőre 14 dinár és 30 para, minden katolikusra 20 dinár és minden muzulmánra 14 dinár és 27 para teher esik.

Dokovity (rad.) a személyi kiadások tételeinél jelentős redukción javasolt. Pusenyák (kler.) felszólalása után Demetrovity (függ. dem.) beszélt, aki kijelentette, hogy az egyházat külön kell választani az államtól. Szmodelj (kler.) elutasította Demetrovity támadásait.

Trifunovity vallásügyi miniszter zárószavai után a vallásügyi tárca költségvetését majdnem egyhangúlag megszavazták.

### A németek tiltakoznak a Rajna-vidék megszállása ellen.

London, jan. 19.

A Daily Telegraph írja, hogy tegnap a német nagykövet a külügyminisztériumban fontos kijelentést tett, amelyet ugyanazon időben Párisban és Brüsszelben is megismételték a kormányok előtt.

A nyilatkozatban Strezemann kancellár a legerélyesebben tiltakozik a nagykövetség konferenciájának határozata ellen, amely a rajnai megszálló csapatok létszámát hetvenezerben állapította meg.

A német kormány megjegyzi, hogy ez az eljárás ellentétben áll a locarnói egyezményvel.

### Az egységes-párt bizalmat szavazott Bethlennek.

Budapest, jan. 19.

Az egységes-párt az északa folyamán Almássy Dénes elnöklete alatt ülést tartott, amelyen Bethlen nyilatkozott a frankhamisítás folytán előállt politikai helyzetről.

A kormány állásfoglalása — mondotta Bethlen — első pillanattól kezdve az volt, hogy az ügy végére kell járni. A kormány minden erővel az ügy felderítésén dolgozik. Ha valakinek van szubjektív oka a frankhamisítókra haragudni, úgy nekem van, mert négy évi fáradságos munkám eredményét kockáztatták. Ne felejtjük el, hogy körül vagyunk véve jó szomszédoktól, akik mindent elkövetnek, hogy a lejtőn megtegyük az első lépést.

Bethlen miniszterelnök beszéde után a párt határozatában bizalmat szavazott egy a miniszterelnöknek, mint a kormánynak.

## Lopott, hogy az idegen légió tagja lehessen.

A rendőrség kinyomozta a tizen-négy ezer dináros lopás tettesét.

Beckerek, jan. 19.

A napokban a cukorgyári munkásokban lakó Rojda Iván orosz menekülttől ellopták a nehéz munkával megkeresett és keservesen megtakarított készpénzét, tizennégyezer háromszázötven dinárt. A károsult feljelentésére megindult a nyomozás, amely csakhamar megállapította, hogy a tettes Nemešev Iván 24 éves karlovi illetőségű, volt cukorgyári munkás, aki nyár óta állás nélkül volt és ilyen módon igyekezett pénzhez jutni. Nemešev a pénzzel megszökött és minden kutatás, hogy tartózkodási helyét felfedezzék, eredménytelenül végződött.

Napokkal a lopás elkövetése után, most maga a tettes járt a rendőrségnek kezére. Nemešev Beckerekre jött, ahol egyik ismerőse, Petranovity Toma napszámmal több külvárosi vendéglőben nagyobb arányú mulatozásokat rendezett. Szombatról vasárnapra hajló éjjel nem kevesebb, mint háromezer dinárt vert el a zsákmányból, amely korábbi mulatozásainak kiegyenlített számláival bizonyára már alaposan leolvadt.

A rendőrség tudomást szerzett a dárídóról és közbelépésével félbeszakította a szépnek indult mulatságot. Nemešev azonban idejében észlelte a készülő beavatkozást és az utolsó percben megszökött, Petranovity került egyedül rendőrkézre, aki kihallgatásakor tagadta, hogy a lopásban bármilyen része lenne. A rendőrség a feltett kérdésekre kijelentette, hogy nem tudott a lopásról és fogalma sem volt arról, hogyan kerülhetett annyi pénz Nemešev barátja birtokába. Nemešev italozás közben elmesélte Petranovitynak, hogy Pancsevón és Beogradban járt, ahol jelentkezett a francia követségen és felvételét kérte az algériai idegen légióba. Valamilyen ok miatt visszautasították kérelmével és állítólag bánatát akarta a tüzes borba fojtani.

Nemešev kézrekerítésére folytatják a nyomozást.

## Blaha Lujza

### Beckereken.

#### Emlékezés.

Egy halhatatlan művész nő zárta le tegnap örök álmra szemeit a magyar fővárosban: Blaha Lujza meghalt. Ötven esztendeig gyönyörködött Budapest közönségét pártatlan művészetével, mely főleg a népszínműben érvényesült, azután visszavonult, elvonultságban és — mi tagadás benne — szegénységben töltve élete utolsó napjait.

Most, hogy ez az istenkegyeltes asszony a ravatalon fekszik, illik visszagondolni arra a gyönyörűségre, amelyet az ő nagy művészi tehetsége sok ezer ember szívében fakasztott s ezek közé tartozik a becskerei közönség is.

Blaha Lujza kétszer is lépett a mi közönségünk elé. Negyven éve múlt annak, hogy közöttünk járt. Akik mostanában meleg nyári estéken a Rózsakertnek a Béga felé eső részében ülnek, aligha tudják, hogy azon a helyen valamikor egy igen tágas s a viszonyokhoz képest elég szép szinkör, aréna állott. 1883 nyarán itt vendégszerepelt egy magyar társulat, azt hiszem Gerőfi

## Leleplezett kommunista összeesküvés.

Beograd, jan. 19.

A beogradai rendőrség napok óta egy messzeágazó kommunista összeesküvés bűnyűjében nyomoz. Tegnap váratlanul házkutatást tartottak Jovanovity ismert beogradai ügyvéd, volt kommunistavezér lakásán, számos iratot és levelezésnek nagy részét lefoglalták, majd leleplezték. Az esti órákban házkutatás volt Markovity Szima volt kommunista képviselő lakásán is,

akit utána ugyancsak őrizetbe vettek. Hír szerint újabb lelepleztetésekre várhatók.

A rendőrség nem adott ki hivatalos közleményt a bűnyű nyomozásának eddigi állapotáról és általában minden közlelő felvilágosítást megtagadott. Politikai körökben nagy érdeklődéssel kísérik a kommunista akció leleplezését.

## Rendezetlenek

### a katolikus lelkészek illetményei.

Beckerek, jan. 19.

Torontál-Temes megye és általában az új államalakulatok területére esett országrészek római katolikus papjai anyagilag súlyos helyzetbe sodródtak. Ahol az állam viselte gondjait a katolikus hívők lelkipásztorainak, vagyis az állam volt a kegyur, az ujonnan teremtődött, vagy megnagyobbodott államok, így az SHS királyság is, nem voltak hajlandók átvenni a régi Magyarország örökét és nem viseltek több gondot a katolikus lelkészek fizetésének folyósítására. Hasonló helyzetbe kerültek azonban azok a papok, akiknek megélhetését magán kegyuraságok biztosították. A nagy bitokok urai elköltöztek és azok is, akik itt maradtak elvesztették földjük nagy részét. Kevés az a község, amely már a múltban kisebb-nagyobb egyházi birtokkal biztosította a falu lakosságának lelki szükségletét ellátó lelkész megélhetését. A legtöbb községben rendezett az utolsó mező és juhász fizetése, de rendezetlenek a lelkipásztor illetményei. Lehetetlenül furcsa nézetet vallanak erről a fontos kérdésről a legtöbb községben és főleg olyan községben, ahol a lelkész nemcsak a lelki atya szerepét tölti be, hanem jóformán mindene, barátja, erkölcsi támogatója, tanácsadója és tanítója a községnek. A lelkésznek megadják a tiszteletet, de nem adják meg a gyenge anyagi ellenszolgáltatást, amely legalább úgy ahogy biztosítja

a mindennapi élet elmaradhatatlan szükségleteit. Elszomorító jelenség, de eklatáns példa az egyik közeli gazdag község hitközségének határozata, amelyben 750, mond és ird hétézszázötven dinár havi fizetést állapított meg a papjának, egy akadémián képzett, kötelességét példásan teljesítő lelkésznek, aki harmincöt éve szolgálja faluja katolikus lakosságát. Ugyanakkor a mező-örnek jóval több javadalmat állapított meg ugyanaz a község.

A szegényteljes állapotokra legjobban egy kimutással lehetne rámutatni, amelyben a község polgárainak gazdaságát szembeállítanánk a lelkész javadalmazásával. Legutóbb felvetődött a papnevelés kérdése, amelyről különben a Bánságban egyelőre még korai beszélni. — Ezek után nem csodálható, hogy nem akad megfelelő számban jelentkező. Akik jelentkeznek is, abban reménykednek, hogy a községeket végre belátásra bírja a papok tarthatatlan anyagi helyzete és rendezik az illetmények kérdését. A harmincöt gimnázista, aki Beckereken papnak készül, abban a reményben tanul az esztendő hosszú során át, hogy a katolikus hitközség méltányolja igyekezeit és későbbi munkásságukat és biztosítja azok szerény megélhetését, akik lemondva a világi élet örömeiről, mások lelki szükségleteinek kielégítésére szentelik életüket.

## Kulturális önkormányzatot kérnek a németek.

Beograd, jan. 19.

A szlovéniai politikai és gazdasági egyesület a németausztriai, helyesebben krajnai tartományi kormányhoz memorandumot intézett, amelyben az Ausztriában élő szlovén nemzetiségű állampolgárok részére a teljes kulturális autonómiát követelte. Kívánságainak előterjesztésénél a genfi egyezményekre hivatkozott, amelyek biztosítják a kisebbségek kulturális önkormányzatát.

Ugyanezt a memorandumot némi változással megküldötték a beogradai kormányhoz, amelytől az SHS államban élő német kisebbség részére is korlátlan kulturális önkormányzatot követelnek. A memorandumban hivatkozik az egyesület arra a beadványára, amelyet a krajnai tartományi kormányhoz intézett és amelyben ugyanezeket a kisebbségi jogokat követelte az Ausztriában élő szlovén nemzetiségű polgárok részére.

**Uj nemzetközi telefonvonal.** A Bécs—Páris közötti internacionális telefonvonal ma nyílt meg.

**Nagy hófúvások Boszniában.** Szarajevóból jelentik, hogy két nap óta a Szarajevó—Dubrovnik közötti vonalon óriási hófúvások vannak. A 92—97 kilométer közötti utszakaszt a hó teljesen befújta, úgy hogy a 952-es személyvonat el is rekedt a hóban, amelyet csak tizenkét órai kemény munka után tudtak kiszabadítani.

Izveštavam svoje prijatelje, da zbog iznenadnog putovanja, neću ove godine slaviti svoju Krsnu slavu Svetog Jovana

Miroslav Velisavljev, Pasićeva ul. 25

Andoré, akinek bizony nem ment valami fényesen a sorsa. Kétségbeesésében felment Budapestre s addig könyörgött a nemes művésztől, de jó szívről is híres asszonynak, míg beleegyezett a vendégszereplésbe. Kell-e mondanom, hogy zsufolt ház nézte végig mind a négy fellépését s „Gerőfi kint volt a vízből.” Olyan tapsot se előtte, se utána nem igen hallottak Beckereken. S ha ünnepélyes volt a bevonulása, hát valóságos diadalmenét volt az elutazása az éppen akkoriban megnyílt kikindai vasút pályaudvaráról. E szerény megemlékezés írója, ki akkoriban, mint elsőéves joghallgató pihente ki a római jog okozta fáradalmait a vakációban, most is maga előtt látja a királyi ügyész lelkes feleségét, ki a hölgybizottság nevében nemzeti lobbogóval a kezében ült Blaha Lujza kocsija bakjára. Az aradáci uton pedig százával álltak az emberek, magyarok, szerbek, németek egyaránt s az egetverő éljenbe testvéri ösztönözéssel vegyültek a zsvivó-kiáltások.

A kilencvenes évek elején Blaha Lujza másodszer vendégszerepelt Beckereken. Ha jól emlékszem, a

„Piros bugyellárisban lépett fel s elénekelte a „Koldusdiák” s az akkoriban rendkívül népszerű „Suhanc”. Konti operettjében a címszerepet. Ennek a vendégszereplésnek volt egy nagyon érdekes epizódja. A nagy művész akkoriban készült Follinus Aurél „Náni” című népszínművére, melynek hősnője sváblány. Egy alkalommal, mikor nagyobb társaságban együtt ültünk, kifejezte abbeli óhaját, hogy szeretné megnézni egy sváb falu vasárnapi táncát. De igazi svábokat szeretne látni, nem afféle pestvidékieket. Dr. Perisies Zoltán, akkoriban még csak a város főjegyzője, másnapra kirándulást rendezett a szomszédos Klekre. Nagy társaság kísérte el az illusztris vendéget, a kik közül ma is élnek: dr. Végh Lajos ügyvéd, dr. Brájjer Lajos tanfelügyelő, Scossa Dezső szegedi főszolgabíró, dr. Magyar Károly orvos, a többiek Lóga Koszti rendőrkapitány, Hadfy Miklós, a későbbi főorvos, Benkovich Mihály gyógyszerész, dr. Pollák Viktor, most mindnyájan abban az országban köszönhetik az ott bevonuló művésznőt, ahonnan egy vándor

se tér vissza. Milyen érdeklődéssel nézte ez a tüneményes asszony a sváb leányok táncát, hogyan kérdezte ki a lányokat, vajjon hogyan is fonják azt a copfját. — arról talán ma is tudnak mesélni a kleki asszonyok, akik tulélték az utolsó negyven esztendőt. Hogy Blaha Lujzának jó mintákat mutattunk, arról meggyőződünk mi magunk is, mert a „Náni” premierjén hatalmas becskerei deputáció tapsolt a művésznő feledhetetlen sváb lányának s nekem később balatoni villájában ő maga mutatta meg annak a koszorúnak a gondosan eltett szalagját, amit a becskerei fiatal emberek nyújtottak fel „az ő Nánijuknak.”

Most már örökre elnémultak dalos ajkai s én úgy éreztem, hogy tartozom Blaha Lujza halhatatlan emlékének ezzel a kis megemlékezéssel, mely egyúttal a régi Beckerek kulturkrónikájának egy szerény fejezete.

Azzal a szeretettel és áhítattal teszem le a megemlékezés e szerény koszoruját, amely megilleti a szépet, nagyot, szívet-lelket felderítőt, melyet mindhiába sóvárgunk vissza...

# HIREK

— jan. 19.

**Görög keleti Vízkereszt.** Ma ünneplik görög keleti polgártársaink Vízkereszt napját, amely egyike a legnagyobb egyházi ünnepeknek. Vízkeresztet az idén is a szokásos diszes keretek között ülték meg. Délelőtt ünnepi istentisztelet volt a központi görög keleti templomban, utána pedig menet indult a Doszitejov (nagy) hidra, ahol a hagyományos vízszentelés lefolyt. A menetben a katonai és polgári hatóságok képviselőin kívül nagyszámu közönség vett részt.

**A Bánsági Közművelődési Egyesület felolvasó ülése.** A Bánsági Közművelődési Egyesület január 24 én tartja meg idej első felolvasó üléseit, a melyen Végh Lajos dr. fog „A gyermek” címen nevelési problémákról felolvasni. Végh Lajos kiváló gondolkodói kvalitásait a közönség már nagyon jól ismeri a különféle vajdasági lapokban megjelent cikkeiből, úgy hogy ez az előadása kétségtelenül élvezetesnek ígérkezik. Befejezésül Hauser Rapso die Hongroiseját játssza hegedűn: Vajda Zoltán, zongorán kíséri: Weinger Ernő. Az előadáson az egyesület tagjai díjtalanul vehetnek részt.

**Popova—Jovanovity - hangverseny.** A becskerekai hangversenylátogató közönség kedvencének, Popova Liza asszonynak, a beogradi opera kiváló művésznőjének szerda esti hangversenye iránt városszerzte nagy érdeklődés nyilvánul meg. A szeretetteljes érdeklődés bizonyítéka a becskerekai közönség lelkesedésének, amellyel minden igaz művészetet igazán felkarol Popova hangversenyének ezuttal is bizonyára tomboló siker lesz a külső képe. A hangverseny, amelyen Jovanovity, a beogradi opera kitűnő baritonistája és a Steiner—Ripka vonósnyegyes is közreműködik, a Kaszinóban lesz.

**Redukálják az egyetemi tanárokat.** Zágreből jelentik, hogy Radics Szeptán közoktatásügyi miniszter, öt zágrebi egyetemi tanár nyugdíjazásáról szóló ukázt elkészítette. Az öt tanárt mind Pribicevity Szvetozár nevezte ki a tanári tanács javaslatának meghallgatása nélkül.

**Öngyilkos magántisztviselő.** Tegnap este Noviszádon a posta épülete előtt Popovity Károly magántisztviselő a villanyos elé vetette magát. Tettének oka ismeretlen.

**Tűz Szkoplyében.** Tegnap éjjel 10 órakor ismeretlen okból kigyulladt Bogdanovity Maria kétemeletes háza, amelynek második emelete beszakadt. A kár mintegy százezer dinár.

**Magyarázat a Purim-bálhoz.** A Kadima S. K. február 27-iki jelmezes Purim-bálját kék-fehér redoutnak kreáltuk. Felkérjük az érdeklődő hölgyeket és urakat, hogy a lehetőséghez képest kék-fehér variációjú jelmezekben jelenjenek meg, miután ilyen színben pompázik majd az egész terem és a hatóságokat csak úgy érheti el a rendezőség, ha a közönség tényleg kék-fehér színben fog megjelenni. Még megjegyezni kívánjuk, hogy intézkedés történt a helybeli divat- és rófosáru cégek-nél, hogy a kék-fehér jelmezhez való árak minden variációban kaphatók legyenek. A rendezőség.

## Megérkezett a tisztviselők képzettségét szabályozó rendelet.

Három évi szolgálat után szakvizsga.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 19.

A tisztviselői törvény tudvalevőleg szabályozza a tisztviselők képzettségét is, különösen azokat az állami hivatalnokokat, akik ideiglenes minőségben vannak alkalmazásban. A gyakornoki minőségben alkalmazott érettségivel vagy egyetemi jogvégzettséggel rendelkező köztisztviselők három évi szolgálat után szakvizsgát kötelesek letenni és csak azután kerülhetnek be az állandó tisztviselők státusába. A napokban érkezett meg Beeskerekre a belügyminisztérium végrehajtási utasítása, amely részletesen ismerteti, milyen tárgyakból vizsgáznak három évi szolgálat után az érettségivel vagy jogvégzettséggel bíró közigazgatási gyakornokok.

Az érdekes rendelet a tisztviselőktől, illetve gyakornokoktól a következő törvények és rendeletek ismeretét követeli:

Az állam megalakulása óta ki-egyenlített törvények és kormányrendeletek és a ki nem egyenlített törvények és kormányrendeletek közül azon terület törvényeit, illetve rendeleteit, amelynek területén az illető működést ohajt kifejteni. Így más és más törvényeket és kormányrendeleteket kell ismernie annak, aki Szerbiában, a Vajdaságban, Horvát- és Szlavonországban, Bosznia és Hercegovinában, Szlovéniában és Dalmáciában, vagy Montenegróban ohajt köztisztviselői állást vállalni.

A második tárgy az SHS állam alkotmánya. A belügyminisztérium szervezete. A többi minisztérium ügyköre. A kerületi beosztás szabályzata. A közigazgatásról általában szóló törvény. A kerületi és járási önkormányzati törvény. A képviselőválasztásról intézkedő törvény. Az államtanácsról és a közigazgatási bíróságokról készült törvény. Szabályzat az állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről opeió és kérvényezés útján. A tisztviselőtörvény. A sajtótörvény. A fegyvertartási és fegyverviselési szabályzat. Állami fegyverek viseléséről szóló szabályzat. Csendőrségi törvény, a körözések és kiadások módozataival. Az SHS állampolgárok részére szóló utlevelek kiadásáról és láttamozásáról szerkesztett szabályzat. A puskapor és dinamit készítéséről, eladásáról, behozataláról és elhelyezéséről készült szabályzat. A vasuti és hajókomesszáriátusok szabályrendelete. A szerb bünyvi törvény 9-ik és 10-ik fejezete, amelyet az egész országra kiterjesztettek. A pénzügyi

ellenőrző hatóságok szervezetéről szóló törvény. A javítóintézetekbe való utasításról készült szabályrendelet. A drágaság letérésére hozott törvény. Az élelmiszerek eladásáról, a nyilvános terekről, a méregtartásról és eladásról és általában mérges anyagok forgalombahozataláról, a nyilvános parkokról, a vilamos vasutakról, az exhumálásról és halottszállításról, a husvizsgálatról, kávéházi éttermi és kifőzdei helyiségekről, az alkoholmentes italokat árusító vendéglőkről, a borbélyüzletekről, a külföldi munkások foglalkoztatásáról, a községi postákról, az ipari találmányok szabadalmazásáról, a közmunkaerőnek (robotnak) a közutak javítására való kirendeléséről szóló szabályzat. Vizsgatárgyak még a lakástörvény, az arany és ezüst felülvizsgálásáról készült ideiglenes szabályrendelet, a munkásbiztosító törvény, az illetéktörvény és a revkapitányságokról szóló törvény.

A vajdasági közigazgatási gyakornokoktól még a következő törvények ismeretét követelik:

A büntetőtörvénykönyv általános rendelkezései (1878. V. tc.) a változásokkal és kiegészítésekkel. A kihágási törvény (1879. IV. tc.) a rendőri büntető és ügyviteli szabályzattal. A mezőgazdaságról és a mezőrendőrségről alkotott törvény (1894. XII. tc.). Az el nem osztott közös legelőkről szóló törvény (1913. X. tc.). Állategészségügyi törvény (1888. VII. tc.). A gazda és a mezőgazdasági cseléd jogviszonyát (1907. 45-ik tc.), valamint a munkaadó és ipari alkalmazott jogviszonyát szabályozó (1900. 27-ik tc.) törvény. A vadászati jog (1883. XX. tc.). A halászati jog (1888. XIX. tc.). Utítörvény (1890. I. tc.). Vízi törvények (1885. XXIII. tc. és 1913. 43. tc.). Kisajátítási (1888. 41. tc.). Ipartörvény (1884. XVII. tc. és 1887. XVIII. tc.). Egészségügyi és újabb egészségügyi (1876. 14. tc., 1887. 22. tc., 1908. 38. tc.). Cselédek (1876. 13. tc.). Az állami anyakönyvekről (1894. 33. tc.). Vallásfelekezetekről (1894. 32. tc.). A gyermekek vallásáról (1894. 32. tc.). A vallás szabad gyakorlásáról (1895. 43. tc.). Az állami anyakönyvről szóló törvény módosításai (1904. 36. tc.). A törvényesen elismert keresztény vallásfelekeztek viszonyáról (1868. 53. tc.). Az izraelita vallásról (1895. 42. tc.). A házassági (1894. 31. tc.) (e törvényt életbeléptető rendelet anyakönyvi és házassági utasítás). A gondnokságról (1887. 27. tc.). A gyámságról (1885. 6. tc.) szóló törvény.

Az előirt törvényismeretek között szerepel még a törvényhatósági törvény (1886. 21. tc.). A közigazgatási bizottsági törvény (1876. 6. tc.). A községi törvény (1886. 20. tc.) és a városokról szóló (1912. 58. tc.) törvény rendeletekkel, közigazgatási bírósági határozatokkal, ügyviteli szabályzattal kiegészítve.

**Uj törvényszéki jegyzők.** Az igazságügyi minisztérium Kiljity Momcsilo pozsareváci törvényszéki jegyzőt hasonló minőségben áthelyezte a becskerekai törvényszékhez. Lozanity Szlavko járásbirósági jegyzőt kinevezte törvényszéki jegyzőnek és szolgálattételre ügyészi megbízottként beosztotta a becskerekai ügyészséghez.

**Ötszáz cigány bueszuttatja Blaha Lujzát.** Budapestről jelentik: A magyar nemzet nagy halottját, Blaha Lujzát, holnap délután három órakor temetik a Nemzeti Színház előcsarnokából. Temetésén ötszáz cigány bueszuttatja a szinpad királynőjét. Budapest székesfőváros diszshelyet vásárolt Blahának a kerepesi-uti temetőben.

**Két mázsa halat loptak.** A becskerekai törvényszék büntető tanácsa hétfőn délelőtt tárgyalta Peres Albert és Molnár Gyula becskerekai napszámosok bűnyűjét, akik 1923-ban Lukinószelön Lovrekovity József écskai földbirtokos halgazdaságából száznolcvan kilogramm halat loptak el és azt a becskerekai piacra hozták értékesítés végett. A károsult feljelentésére a becskerekai rendőrség elkobozta a lopott árut, a tolvajok ellen pedig megindította az eljárást. A hírság csak Perest vonhatta felelősségre, mert Molnár időközben ismeretlen helyre költözött. A büntető tanács figyelembe vette, hogy az áru megkerült és a vádlott töredelmes beismerő vallomást tett és ezért mindössze két napi fogházra ítélte.

\* A „Szerpszka Kruna” nagyterme esti táncmulatságokra ingyenesen a t. közönség rendelkezésére áll.

**Jogerős az egy százalékos ingatlanforgalmi illeték.** A belügyminisztérium jóváhagyta Torontál-Temesmegye törvényhatósági bizottságának azt a határozatát, amellyel az ingatlan forgalomra egy százalékos illetéket állapított meg. Az új illetékből származó jövedelmet beruházásokra fogják fordítani.

**Elemi sorscsapásoktól senki sincs mentesítve. Fizessen elő egy évre a „Torontál”-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, ruhéműjét ötvenezer dinárra.**

\* Mától kezdve teljesen új műsor a „Szerpszka Kruna” kabaréban.

**Kloroformmal elaltattak és meglóptak egy erdélyi kereskedőt.** Budapestről jelentik: Szilágyi István erdélyi szőrmekereskedő tegnap Budapestről hazautazott Erdélybe. A román határállomáson, Kürtösön két ismeretlen fiatalember szállott be a fülkébe, akik detektiveknek mutatkoztak be és kijelentették, hogy a frank ügyben nyomoznak Felszólították a gyanútlan Szilágyit, hogy kövesse őket. A két fiatalember az állomás egyik elhagyott csendes részébe kísérték Szilágyit és egy üres raktárhelyiségbe tuszkolták be, ahol kloroformmal elaltatták. Később visszakísérték a vonatra és befektették az egyik üres fülkébe. A kereskedő csak órák múlva Tóvisen ebredt fel és meglepetten vette észre, hogy érzékenyen meglópták. A két áldetektív háromszázezer lei készpénzt és kétezer dolláról szóló utalványát vitték magukkal. A károsult feljelentésére megindult a nyomozás. A rendőri vizsgálat főleg arra terjed ki, hogy megállapítsa, ki tudott arról, hogy Szilágyinál ennyi pénz volt.

A „Torontál” minden éves előfizését ötvenezer dinárra biztosítja üzkar ellen.

**Orient Bioskop**

Kedden, január 19-én 5, 7 és 9 órákor

**Eddyé Polo**

Eddyé Polo élményei a négy világrészben. Szenzációs kalandorfilm 3 részben, 36 felvételben.

Pénztárnnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

III. rész:

A numidiai rém — A tenger fenekén.

Adomány. Makszimov Sándornak és négy gyermekének Weisz Hugó 15 kg lisztet küldött.

**Összedől egy négyemeletes berlini bérház** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnapi Berlinben a Moabit negyedben fekvő Kirchstrassen. A kilences szamu palota pincéjében Mann berlini szappangyáros nagyobb szappan- és benzinkészletet tartott, amely ismeretlen okból felrobbant. A négyemeletes épület falai a robbanás következtében megrepedtek és több helyütt beomlottak. A negyedik emelet teljesen bedőlt és falai alá temette a lakókat. A romok alól eddig tíz halottat és huszonöt súlyos sebesültet húztak ki. Megnehezíti a mentési munkálatokat, hogy a még álló falak is összeomlással fenyegetnek.

\* Téli komóteipók a legnagyobb mennyiségben érkeztek! Rendkívül olcsó áron kaphatók Vilim Herzfeld „Turul” áruházában.

\* **MELEGHY A. PÁL UJ MODERN TEMETKEZÉSI VÁLLALATA** legolcsóbban rendez temetkezéseket. Minden temetkezéshez díjtalanul ad díszes üveges gyász-kocsit.

Ingyen kap ötvenezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendszeres kiadói hivatali áron előfizet a „Torontál”-ra.

**FARSANG**

Január 19. Regattabál a Kaszinóban.

Január 23. Jótékony nőegylet bálja a Kaszinóban.

Január 23. Kereskedelmi alkalmasítottak táncestélye a Klubban.

Január 27. A gimnázium szlavája a Kaszinóban.

Január 30. A Vivó- és tennisklub bálja a Kaszinóban.

Február 1. A Kulturbund „Trachten”-bálja a Kaszinóban.

Február 4. Jadranszka Strazsa bálja a Kaszinóban.

Február 6. Az Obilny népviselet-estélye a Kaszinóban.

Február 12. A radikális-párt szlavája a Kaszinóban.

Február 13. Szakszervezeti tanácsjux-estélye Kriegernél.

Február 13. Az újságírók álarcosbálja a Kaszinóban.

Február 27. Purimbál a Kaszinóban.

Regattabál. A régi reggelbe nyúló intim bálak emlékét újítja meg lelkünkben a mai regattabál, amelyen erős sportférjak fogják megmutatni, hogy éppen olyan fáradhatatlanok a parketten, mint amilyen erősek, edzettek a sport mezején. A közönség bizonyára teljes késséggel fogja honorálni ügybuzgalmukat és a mai bál is a siker jegyében fog lefolyni.

\*Az idei Purim-bál (kék-fehér redout) február 27-én a Kaszinóban.

**A Jadranszka Strazsa mulatsága.** A becskerekai farsangi szezonban egymást váltják fel a táncmulatságok. Minden hétre esik egy-egy mulatság és a bőjtig tartó egy hónapos tánc lehetőséget minden egyesület igyekszik felhasználni arra, hogy jól sikerült táncestéllyel vonja magára a közfigyelmet és igazolja életrealitását a parketten is. Február negyedikén a Jadranszka Strazsa rendez nagyszabású táncmulatságot, amelyre máris nagyban folynak az előkészületek. A rendezőség mindent megtesz a bál sikerének biztosítása érdekében és az előkészületek, valamint a jelek után ítélve a rendezőség igyekvését a legteljesebb siker fogja koronázni. A helybeli divattermekben lázas munka folyik, már készülnek az az elit bál szebbnél-szebb ruhái, a melyekben február negyedikén Becskerek uritársadalmának uriaszonyai és urleányai fogják színészkedvessé és meghitté tenni a Kaszinó óra tánceternéjét.

\* Vasárnap, jan. 24-én a „Klub”-kávéház nagyteremében álarcos jelmez-estélyt rendezek, melyre Önt és b. hozzátartozóit szeretettel elvárom. Kezdeté este pont 8 órákor, vége soha... Belépődíj személyenként 10 dinár (kisérő hölgyek csak 2 dinár), a legszebb jelmez (hölgyek és urak) első és második díjban részesülnek. A jelmez-estélyen jelmez nélkül is lehet megjelenni. A zenét Rácz Péter teljes zenekara szolgáltatja. Tisztelettel Butor és Mesznik okleveles táncitanítók.

**Ingatlan-árverés.**

Udicki Lázár helybeli lakosnak a velikibecskekerei 1709. sz. tjkvben fölvetett 1733. ö. i. sz. háza 1926. évi január hó 30-án délelőtt 9 órákor birói árverésen eladásra kerül. A ház a Pasityeva utcában fekszik, az utcára néző tágas magtárral rendelkezik, tehát különösen gabonakereskedők céljaira alkalmas. — Bővebb felvilágosításokat Dr. Gyenes Viktor helybeli ügyvéd ad. 121

21 éves gimn. érettségizett fiatal-ember, egy évi megyei közigazgatási gyakorlattal, perfekt szerb-magyar,

**ÁLLÁST KERES**

ügyvédi irodában, bankban, kereskedelmi vagy iparvállalatnál stb. 10 Szerb órákat is ad. Cim a kiadóhivatalban.

**Krumenacker István**

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálatát és vasuti szállításhoz eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etesova u. 5.

**BEOCSINI CEMENTGYÁR R.-T. BEOCSIN (Szrem)****Darabos meszet**

vagonnál frankó bármely állomásra igen olcsó árban szállítunk, kicsinyben allandóan elegendő raktáron. 60

legjobb minőségű portandcementjének főraktára és főképviselete Velikibecskekerek és vidéke részére Özv. Guttmann Jakabné és Fiai cégnél.

**Varrógépek** karikahajós, varráásra és 2300 Din. himzésre

Állandóan raktáron tartok: Gritzner, Junker & Ruh, Rast & Gasser, Kayser, Dürrkopp, Haid & Neu és Köhler gyártmányú varrógépeket, melyek a legolcsóbb árban, megegyezés szerint részletfizetésre is kaphatók

Grünfeld Armin varrógép-, kerékpár-, óra- és ékszerüzletben Velikibecskekerek, a nagyhid mellett.

**Tisztviselő**

több évi gyakorlattal, szerb nyelvismerettel állást keres.

Cim: BEGA hirdető és közvetítő, a főpostával szemben. 125

**Ügyes himzőnőt, aki az összes himzési munkákban (selyemmel is) kellő jártassággal bír, továbbá egy elárusítónőt**

Velikibecskekerei főközülete részére keres SINGER-varrógép Bourne & Co. Velikibecskekerek, Alekszandrova utca. 122 Az állások azonnal betölthetők!

A Bogorodicsina (Boldogasszony) utca 7. sz. alatti

**ház azonnal eladó**

Vétel esetén beköltözhető. Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál. 116

**Figyelem! Figyelem!**

Hatülékes, modern csukott

**lukszus-autó**

80.000 Din-ért eladó.

Cim: Drag Rad. Pesity Beograd. Knez Miletina broj 2. 121

**Csipkék**

legnagyobb választékban és legolcsóbb árban kaphatók

Röhrich és Krackernél Vel. Bečkerek, Alekszandrova (F6) u. 28/28. (a „Fehér házban”). 84

**Eladó ház üzlettel.**

Szentán, Fő-téren, városházával szemben, ház, modern nagy lakással, fürdőszoba, mosókonyha, minden mellékkel, vizvezeték, ártózi kut az udvarban, nagy raktárhelyiség, alsó lakással, haláloset miatt eladó.

A házban 30 év óta fennálló nagy rövidárúzetlet van, mely pompás berendezéssel együtt, esetleg anélkül is eladó. Kívánság szerint az egész áruaktár is átadható. Lakás és üzlet vétel után azonnal elfoglalható. 92

Érdeklődni a tulajdonosnál: GRÓF JÓZSEF, SZENTA

Okružni Ured za osiguranje radnika u Velikom Bečkereku.

Br. 139/926.

**Poziv.**

Okružni Ured za osiguranje Radnika u Vel. Bečkereku želi da kupi za smeštaj svojih kancelarija i ambulante jednu kuću. Kuća ima da sadrži najmanje od 12—15 soba, pa ako imade više, i više soba. Sobe imaju biti vidne, visoke najmanje 3<sup>1</sup>/<sub>2</sub> metara i podobne za kancelarije. Ujedno se traži za kupovinu ili jedan prazan plac ili ti pak jedna manja stara kuća sa najmanje 300—350 kvadratnih hvati i po mogućnosti u okolini centra grada.

Ponude sa tačnim uvjetima i po mogućnosti sa nacrtima imaju se podneti Uredu najkasnije do 23. januara 1926 god. do 12 časova.

Prvenstvo će imati one ponude, koja će kuća uredu može staviti na raspolaganje po zaključenju kupoprodajnog ugovora a najkasnije do 1. maja 1926 god.

Do sada podnešene ponude ostaju i na dalje u važnosti.

Posrednici isključeni.

Okružni Ured za osiguranje radnika Veliki Bečkerek.

Velikibecskekerei Munkásbiztosító Hivatal

139/1926. sz.

**Felhívás.**

A Velikibecskekerei Munkásbiztosító Hivatal hazat kíván venni, ahol irodáit és orvosi rendelőjét elhelyezhetné. A háznak legalább 12—15 szobából kell állnia, de ha van több szobája, az is megfelel. A szobák legyenek világosak, legalább 3 és fél méter magasak és irodahelyiségnek alkalmasak.

Együttal keres a hivatal megvételre egy üres telket, vagy egy régi kisebb házat, legalább 300—350 négyzetögl telekkel, lehetőleg a város központja közelében.

Ajánlatokat a pontos feltételek megjelölésével és lehetőleg tervrajzzal legkésőbb 1926. évi január hó 23-ik napjának déli 12 óráig kell a fenti hivatalnak beadni.

Elsőséggel bírnak azon ajánlatok, hol a ház az adásvételi szerződés megkötése után rögtön, de legkésőbb 1926 május 1-ig a Hivatal rendelkezésére lesz bocsátva.

Az eddig már benyújtott ajánlatok továbbra is érvényben maradnak.

Közvetítők kizárva.

Velikibecskekerei Munkásbiztosító Hivatal.

77

**Külön bejárati butorozottsoba**

kerestetik a belvárosban.

94 Cim a kiadóhivatalban.

Mindennemű 82

**f** a vágására előjegyzéseket elfogad Piking J. ügynöki irodája.